

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRO 2016 M. LIEPOS 4 D. ĮSAKYMO NR. 1-194 „DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.1-VIPA-V-101 PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ ATNAUJINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 1 PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO

2017 m. d. Nr.
Vilnius

P a k e i č i u Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2016 m. liepos 4 d. įsakymą Nr. 1-194 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašo Nr. 1 patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.1-VIPA-V-101 PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ ATNAUJINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 1 PATVIRTINIMO

Vadovaudamasis Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunkčiu,

t v i r t i n u 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energinis efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (pridedama).“

Energetikos ministras

SUDERINTA
Lietuvos Respublikos finansų ministerijos
2017 m.   d. raštu
Nr.

SUDERINTA
Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų
plėtros agentūra
2017 m.   d. raštu
Nr.

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė
2017-04-07

Energetikos viceministras

Vidmantas Macevičius
2017-04-07

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2016 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-194
(Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2017 m. d. įsakymo Nr.
redakcija)

**2014–2020 M. EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS
4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ
ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.1-VIPA-V-101
PRIEMONĖS „VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ PASTATŲ
ATNAUJINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 metų rugsėjo 8 d. įgyvendinimo sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397) (toliau – Veiksmų programa), 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-V-101 priemonės „Valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojai, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat institucijos, atliekančios paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320) (toliau – Bendrųjų nuostatų reglamentas);

2.2. 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014 L 187, p. 1) (toliau – Bendrasis bendrosios išimties reglamentas);

2.3. 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (toliau – *de minimis* reglamentas);

2.4. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio

efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ (toliau – Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa);

2.5. Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“;

2.6. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“;

2.7. Projektų administravimo ir finansavimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K–316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės);

2.8. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.9. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 1-298 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioritetų įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.10. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija);

2.11. Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1-21 „Dėl Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašas);

2.12. Atrinktų valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų tinkamų atnaujinimui 2015 metams sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 1-111 „Dėl Atrinktų valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų valstybės institucijų ir įstaigų – valstybinio administravimo subjektų naudojamų pastatų tinkamų atnaujinimui 2015 metams sąrašo patvirtinimo“;

2.13. Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą 2016 metams, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. gruodžio 17 d. įsakymu Nr. 1-295 „Dėl Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašo 2016 metams patvirtinimo“;

2.14. 2014–2020 metų gražintinių ir gražintų lėšų administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2015 m. vasario 12 d. įsakymu Nr. 1K-059 „Dėl 2014–2020 metų gražintinių ir gražintų lėšų administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Gražintinių ir gražintų lėšų administravimo taisyklės);

2.15. Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintas Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (toliau – Rekomendacijos dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose ir kituose teisės aktuose.

4. Šio aprašo tikslais energijos taupymo paslaugų teikimo įmonė yra suprantama kaip juridinis asmuo, teikiantis energijos taupymo paslaugas ir (arba) diegiantis energijos vartojimo efektyvumo priemones energijos vartotojams.

Gražinamoji subsidija suprantama taip, kaip apibrėžta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 6.7 papunktyje.

Gražinamosios subsidijos lėšų gražinimo grafikas (toliau – Grafikas) suprantamas kaip projekto sutartyje nurodytomis sąlygomis su galutiniu mokėjimo prašymu tvirtinamas dokumentas, kuriame yra įvardintas per metus atnaujintame pastate planuojamas sutaupyti energijos kiekis, nurodytas metinis gražintinas lėšų dydis ir lėšų gražinimo terminai.

Norminis šildymo sezonas suprantamas taip, kaip ši sąvoka apibrėžta Išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. 4-184 „Dėl išsamiojo energijos, energijos išteklių ir šalto vandens vartojimo audito atlikimo viešojo naudojimo paskirties pastatuose metodikos patvirtinimo“ (toliau – Metodika).

Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašas suprantamas kaip Aprašo 2.12 ar 2.13 papunktyje nurodyti ar vėlesni Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu tvirtinami tinkamų atnaujinti pastatų sąrašai.

Veiklos pelnas suprantamas taip, kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 2 straipsnio 39 punkte.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija) ir UAB „Viešųjų investicijų plėtros agentūra“ (toliau – įgyvendinančioji institucija).

6. Pagal Priemonę teikiama finansavimo forma – gražinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal Priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą iš viso projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 26 065 801 (dvidešimt šešių milijonų šešiasdešimt penkių tūkstančių aštuonių šimtų vieno) euro, iš kurių iki 26 065 801 (dvidešimt šešių milijonų šešiasdešimt penkių tūkstančių aštuonių šimtų vieno) euro – Europos regioninės plėtros fondo lėšos.

9. Priemonės tikslas – atnaujinti valstybei nuosavybės teise priklausančius šildomus ir (arba) vėsinamus viešuosius pastatus, siekiant, kad pastatai atitiktų bent minimalius energinio naudingumo reikalavimus, t.y. atitiktų ne mažesnę kaip pastato C energinio naudingumo klasę, taip, kaip nustatyta Statybos techniniame reglamente STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-754 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“, ir tuo būdu mažinti suvartojamos energijos sąnaudas.

10. Pagal Aprašą remiama ši veikla: valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas didinant energijos vartojimo efektyvumą.

11. Pagal Aprašo 10 punkte nurodytą remiamą veiklą valstybės projektų sąrašus numatoma sudaryti 2017 m. ir 2018 m. Informacija apie planuojamus sudaryti valstybės projektų sąrašus taip pat pateikiama Kvietimų teikti paraiškas skelbimo, projektų sąrašų ir finansavimo sutarčių plane, kuris skelbiamas Ministerijos svetainės skyriuje „Veiklos sritys“, srityje „Europos Sąjungos investicijos“, dalyje „2014–2020 m. Europos Sąjungos investicijos“ arba Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje <http://www.esinvesticijos.lt> (toliau – ES struktūrinių fondų svetainė).

II SKYRIUS REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS

12. Pagal Aprašą galimi pareiškėjai yra valstybei nuosavybės teise priklausančius viešuosius pastatus patikėjimo ar panaudos teise valdantys subjektai (išskyrus valstybės įmones) ir (arba) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, kurių valdomi pastatai yra įtraukti į Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą.

13. Partneriai pagal šį Aprašą negalimi.

III SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

14. Projektas turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

15. Projektas turi atitikti šiuos specialiuosius projektų atrankos kriterijus, patvirtintus Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m. birželio 15 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-5.1 (7) ir 2015 m. lapkričio 26 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-10.1 (12):

15.1. projektas turi atitikti Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas ir Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos nuostatas. Laikoma, kad galutinio naudos gavėjo numatomas vykdyti projektas prisideda prie Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos 11 punkto įgyvendinimo, t.y. projektu turi būti mažinamas energijos suvartojimas, ir, kad pastatas, kurį ketinama atnaujinti, atitinka Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą, jei skiriant finansavimą pastato energetinio naudingumo klasė – žemesnė kaip C, ir pastatas yra įtrauktas į Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašą;

15.2. projektu turi būti siekiama galutinės energijos sąnaudas atnaujinamame pastate sumažinti ne mažiau kaip 30 proc. Laikoma, kad galutinio naudos gavėjo projektas atitinka šį kriterijų, jeigu projektu numatyta, kad atnaujinus pastatą, galutinės energijos sąnaudos bus sumažintos ne mažiau kaip 30 proc. Galutinės energijos sąnaudų sumažėjimas (procentais) vertinamas lyginant sumines energijos sąnaudas arba bendras šildymui, vėsinimui, karštam vandeniui ruošti, suminės elektros energijos sąnaudas pagal pateikiamą energinio naudingumo sertifikatą, išduotą prieš pastato atnaujinimą su bendromis šildymui, vėsinimui, karštam vandeniui ruošti, suminėmis elektros energijos sąnaudomis, nurodytomis projektiniame energinio efektyvumo sertifikate, pateiktame energijos vartojimo audito ataskaitoje;

15.3. projektu turi būti atnaujinamas pastatas, esantis Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu kasmet tvirtinamame Tinkamų atnaujinti pastatų sąrašė, ir kuris pagal Vadovybės apsaugos įstatymo nuostatas priskirtinas saugomiems objektams bei kuriame taikomas specialus režimas jo apsaugai ar, kuriame pagal kitus galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus energijos taupymo paslaugų teikimo įmonės negali užtikrinti paslaugų teikimo arba dėl kurio buvo kreiptasi, bet kuriam nebuvo skirtas finansavimas pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 „Energinės vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“ (toliau – priemonė Nr. 04.3.1-FM-F-105).

16. Projektu turi būti prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ES BJRS) tikslo įgyvendinimo pagal ES BJRS veiksmų plane, patvirtintame 2015 m. rugsėjo 10 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. SWD(2015)177 final, numatytą politinę sritį „Energetika“. Dokumentai skelbiami Europos Komisijos interneto svetainėje http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/macro-regional-strategies/baltic-sea/library/#1.

17. Pagal šį Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

18. Teikiamų pagal Aprašą projektų veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 24 mėnesiai nuo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutarties (toliau – projekto sutartis) pasirašymo dienos.

19. Tam tikrais atvejais, dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto veiklų įgyvendinimo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių nustatyta tvarka.

20. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

21. Projektu turi būti siekiama visų žemiau išvardytų priemonės įgyvendinimo stebėsenos rodiklių, kurių skaičiavimo aprašai nustatyti Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo apraše, paskelbtame ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Stebėsenos rodiklių aprašai“):

- 21.1. produkto stebėsenos rodiklio „Metinis pirminės energijos suvartojimo viešuosiuose pastatuose sumažėjimas“, kodas P.B.232;
- 21.2. produkto stebėsenos rodiklio „Bendras metinis šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimas“, kodas P.B.234.
22. Papildomas reikalavimas dėl minimalios reikšmės nustatymo – atnaujintas pastatas privalo pasiekti ne mažesnę kaip pastato C energinio naudingumo klasę.
23. Projekto parengtumui taikomi reikalavimai:
- 23.1. turi būti atliktas (atlikimo data – 2014 m. sausio 1 d. ir vėliau) energijos vartojimo auditas, parengtas pagal Metodiką;
- 23.2. iki projekcinio pasiūlymo pateikimo turi būti parengtas investicijų projektas kartu su Sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuokle pagal Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodiką, patvirtintą viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 (toliau – Investicijų projektų metodika), kuri patalpinta ES struktūrinių fondų svetainėje, ir Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą:
- 23.2.1. investicijų projektas turi vadovautis atnaujinamo pastato energijos vartojimo audito rezultatais. Kuomet dėl projekto finansavimo buvo kreiptasi, bet jam nebuvo skirtas finansavimas pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 ir atitinkant Aprašo 15.3 papunktį kreipiamasi finansavimo pagal šią Priemonę, investicijų projektas turi vadovautis tais pačiais energijos vartojimo audito rezultatais ir energijos vartojimo audito ataskaitoje pateiktomis energijos taupymo priemonių grupėmis, kurios buvo įtrauktos teikiant paraišką pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105. Tuo atveju, jeigu projektinis pasiūlymas teikiamas šildymo sezono metu, o kreipiantis finansavimo pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 energetinių parametrų matavimai nebuvo atliekami, energijos vartojimo audito rezultatai turi būti patikslinti iki projekcinio pasiūlymo pateikimo;
- 23.2.2. jeigu projekto investicijų vertė viršija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 67¹ punkte nustatytą vertę, investicijų projekte turi būti išnagrinėtos ir palygintos mažiausiai trys alternatyvos. Alternatyvos pasirenkamos vadovaujantis Investicijų projektų metodika, jeigu Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nenurodyta kitaip. Pareiškėjas savo nuožiūra gali nagrinėti ir kitas (papildomas) alternatyvas.
- 23.3. iki paraiškos pateikimo turi būti parengta informacija apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus: atlikto poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, atsakingos institucijos sprendimas ar atrankos išvada, ar atlikto „Natura 2000“ teritorijų reikšmingumo nustatymo informacija ir atsakingos institucijos Planų ar programų įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvada (jei taikoma) arba rašytinis paaiškinimas, kai planuojamai ūkinei veiklai netaikomi reikalavimai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo;
- 23.4. iki projekcinio pasiūlymo pateikimo turi būti parengtas pastato naudojimo planas, kaip numatyta Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje;
- 23.5. iki projekcinio pasiūlymo pateikimo, esant daugiau nei vienam pastato savininkui ar valdytojui, turi būti pateiktas visų pastato patalpų savininkų ar valdytojų rašytinis susitarimas dėl projekto vykdymo ir kito(-ų) savininko(-ų) ar valdytojo(-ų) lėšų prisidėjimo prie projekto, jo atnaujinamai pastato daliai.
24. Daiktinės pareiškėjo teisės į statinį ir (ar) žemę, kuriame įgyvendinant projektą bus vykdomi statybos darbai, turi būti įregistruotos įstatymų nustatyta tvarka. Jei statinys yra valdomas panaudos ar patikėjimo teise, pareiškėjas turi turėti savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos arba dalininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos raštišką sutikimą vykdyti projekto veiklas ir išipareigojimą perimti pareiškėjo ar projekto vykdytojo iš projekto sutarties kylančias teises ir pareigas (išipareigojimus) arba perduoti tiesiogiai su projektu susijusį turtą kitam teisėtam turto valdytojui, perimančiam pareiškėjo ar projekto vykdytojo teises ir pareigas, jeigu, pateikus projektinį pasiūlymą, projekto įgyvendinimo metu ar poprojektiniu laikotarpiu, pasibaigtų arba nutrūktų teisiniai santykiai, kurių pagrindu pareiškėjas ar projekto vykdytojas valdo tiesiogiai su projektu susijusį turtą.

25. Projekte negali būti numatyti apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

26. Diegiant Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytą energijos vartojimo efektyvumą didinančią priemonę „Lauko ir tambūro durų keitimas, taip pat ir įėjimo laiptų remontas ir pritaikymas neįgaliųjų poreikiams“, taikomi Statybos techninio reglamento STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 317 „Dėl STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos. Reikalavimai žmonių su negalia reikmėms patvirtinimo“ 7 skyriuje „Negyvenamieji pastatai“ ir (arba) 10 skyriuje „Teritorijų ir pastatų elementai“ nustatyti reikalavimai. Pareiškėjas visus planuojamus sprendinius ir priemones turi aprašyti investicijų projekte.

27. Neturi būti numatyti projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo:

27.1. Įgyvendinant projekto veiklą, turi būti prisidedama prie Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 1160 „Dėl Nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“, energetikos sektoriui keliamų tikslų įgyvendinimo (padidinti energijos vartojimo efektyvumą). Taip pat turi būti laikomasi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nurodytų aplinkosaugos reikalavimų, ir vadovaujamosi statybos techniniais reglamentais ir kitais teisės aktais;

27.2. Įgyvendinant Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos energijos vartojimo efektyvumą didinančią priemonę „Atnaujinamame pastate įrengtos katilinės modernizavimas“ privaloma laikytis Išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normų LAND 43-2013, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. D1-244 „Dėl išmetamų teršalų iš kurų deginančių įrenginių normų LAND 43-2013 patvirtinimo“;

27.3. Planuojant viešuosius pirkimus, rekomenduojama numatyti galimybę taikyti Aplinkos apsaugos kriterijus, nustatytus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašų, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos turi taikyti pirkdamos prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, projektavimo paslaugoms, statybos darbams, statybinėms medžiagoms, kietosioms grindų dangoms, patalpų apšvietimui.

28. Valstybės pagalba pagal šį Aprašą gali būti teikiama kultūros infrastruktūros atnaujinimui. Jeigu teikiama parama atitinka visus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies kriterijus, tuomet finansavimas tokiam projektui yra laikomas valstybės pagalba. Valstybės pagalbos reikalavimai, nustatyti šiame Apraše, nėra taikomi projektams, jeigu jiems skiriamas finansavimas neatitinka bent vieno Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatyto valstybės pagalbos kriterijaus.

29. Pagal Aprašą gali būti teikiama *de minimis* pagalba, jeigu atnaujinamame pastate yra įsikūręs ir paslaugas teikia nuomininkas, kuris yra ūkio subjektas ir be kurio nuomojamos pastato dalies atnaujinimo nebūtų pasiekta pastato C energinio naudingumo klasė, o atlikus pastato atnaujinimą, sumažėtų patiriamos nuomos ir (arba) komunalinių paslaugų sąnaudos. Tokiu atveju suteikiama *de minimis* pagalba turi atitikti *de minimis* reglamento nuostatas. Tą vertina ir Aprašo 3 priedą pildo įgyvendinančioji institucija. Jeigu atnaujinamame pastate įsikūręs ūkio subjektas jau yra pasiekęs *de minimis* reglamente numatytą maksimalią *de minimis* pagalbos ribą ir daugiau *de minimis* pagalbos jam negalima suteikti, pastato valdytojas turi užtikrinti, kad ūkio subjektas dėl pastato atnaujinimo negautų jokios išskirtinės naudos, pavyzdžiui, nuomos kaina turėtų būti padidinama proporcingai sumažėjusioms nuomos ir (arba) komunalinių paslaugų sąnaudoms.

30. *De minimis* pagalba konkrečiam *de minimis* pagalbos naudos gavėjui galima įgyvendinančiajai institucijai patikrinus:

30.1. ar nebus viršyta *de minimis* pagalbos suteikimo riba, t.y. bendra *de minimis* pagalbos suma, suteikta tam pačiam *de minimis* pagalbos gavėjui pagal *de minimis* reglamentą;

30.2. sąsajas su *de minimis* reglamento „vienos įmonės“ sąvoka, kaip apibrėžta *de minimis* reglamento 2 straipsnio 2 dalyje, *de minimis* pagalbos gavėjui užpildžius „Vienos įmonės“ deklaraciją pagal *de minimis* reglamentą, paskelbtą ES struktūrinių fondų interneto svetainės skyriuje „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Paraiškų formos“.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

31. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje, Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios paskelbtos ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Dokumentai“, srityje „Projektų valdymas“, dalyje „Gairės ir rekomendacijos“), valstybės pagalbos (jai esant) ir *de minimis* pagalbos (jai esant) teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose išdėstyti projekto išlaidoms taikomi reikalavimus.

32. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

33. Pareiškėjas savo iniciatyva bei savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo.

34. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

35. Pagal šį Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.
3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Tinkami finansuoti šie darbai: - Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje nurodytos energijos vartojimo efektyvumo priemonės; - statinio paprastojo remonto darbai, kuriais energijos vartojimo efektyvumą didinančių priemonių įgyvendinimo metu statinio konstrukcijose ir kituose elementuose padaryti fiziniai pažeidimai atstatomi į pradinę būklę; - pastato techninio projekto ar, jeigu techninio projekto rengti yra neprivaloma, kito Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 20 straipsnyje nurodyto dokumento parengimo ir techninio projekto ekspertizės išlaidos; - statinio projekto vykdymo priežiūros išlaidos; - statybos techninės priežiūros išlaidos.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	Netinkama finansuoti.
5.	Projekto vykdymas	Tinkama finansuoti. Numatomos šios tinkamos finansuoti išlaidos – energijos vartojimo audito ataskaitos parengimo ir reikalingų energetinių parametrų matavimų, pastato energinio naudingumo sertifikato ir investicijų projekto parengimo išlaidos.

6.	Informavimas apie projektą	Tinkama finansuoti. Gali būti numatomos išlaidos tik Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 37 skirsnio 450.2-450.4 papunkčiuose nurodytoms privalomoms informavimo apie projektą priemonėms įgyvendinti.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotą projekto išlaidų normą	Projektui taikoma fiksuotoji projekto išlaidų norma netiesioginėms projekto administravimo išlaidoms, neįskaitant paraiškos parengimo išlaidų, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 priede nustatyta tvarka. Išlaidos, apmokamos taikant fiksuotą normą, turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 35 skirsnį.

Pastaba: Projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija Projekto biudžeto formos pildymas, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams.

36. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

37. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dydis nustatomas atsižvelgiant į projekto išlaidų realumą ir būtinumą bei reikalavimus, keliamus tinkamoms finansuoti išlaidoms. Paraiškos vertinimo metu projekto statybos darbų, projektavimo ir kitų paslaugų, numatytų Aprašo 35 punkte, įkainiai nustatomi vadovaujantis naujausios redakcijos statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo rekomendacijomis (toliau – Rekomendacijos) ir, jei įkainiai nėra nustatyti Rekomendacijose, rinkoje egzistuojančiomis darbų ar paslaugų kainomis (Rekomendacijos dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo registruojamos Juridinių asmenų, fizinių asmenų ir mokslo įstaigų parengtų rekomendacijų dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo registre, kurią pagal Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. spalio 26 d. įsakymą Nr. D1-492 administruoja VĮ Statybos produktų sertifikavimo centras).

38. Pagal šį aprašą nebus finansuojamos konkrečios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurioms skirta lėšų iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė, ES struktūrinių fondų, kitų ES finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms apmokėti, skyrus ES struktūrinių fondų lėšas, jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir apmokėtos daugiau nei vieną kartą. Taip pat nebus finansuojamos konkrečios energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, kurioms anksčiau buvo skirta lėšų iš šiame punkte nurodytų šaltinių, nebent argumentuotai būtų pagrįstas tokių priemonių finansavimo poreikis (be tokių konkrečių priemonių nebūtų pasiekta pastato C energinio naudingumo klasė).

39. Pagal šį Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidos laikomos:

39.1. išlaidos, neišvardytos šio Aprašo 35 punkte;

39.2. išlaidos, aprašytos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 34 skirsnyje;

39.3. paraiškos ir projektinio pasiūlymo parengimo išlaidos, išskyrus Aprašo 35 punkte nurodytas išlaidas;

39.4. išlaidos, patirtos ne projekto vykdytojo valdomai pastato daliai atnaujinti.

40. Projekte numatytos paslaugos ir darbai turi būti įsigyti vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis. Įsigyjamas turtas turi būti naujas.

41. Pajamoms iš projekto veiklų, gautoms projekto įgyvendinimo metu ir po projekto finansavimo pabaigos, taikomi reikalavimai nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 36 skirsnyje ir Bendrųjų nuostatų reglamento 61 straipsnyje (netaikoma projektams, jeigu projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma neviršija 1 000 000 eurų arba jeigu projektui teikiama valstybės pagalba). Projekto pajamomis laikomos visos dėl projekto įgyvendinimo gaunamos pajamos iki projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio pabaigos. Jeigu projektas generuoja grynąsias pajamas, jos turi būti įvertintos ir informacija pateikiama užpildant ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Paraiškų priedų formos“)

skelbiamą formą „Informacija apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas“.

V SKYRIUS PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI PAGAL VALSTYBĖS PAGALBOS TAISYKLES

42. Jeigu projekto veiklos finansavimas yra valstybės pagalba, kaip numatyta Aprašo 28 punkte, jis turi tenkinti Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus ir III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnio reikalavimus ir gali būti teikiamas tik investicinei pagalbai kultūros infrastruktūros atnaujinimui.

43. Investicinė pagalba kultūros infrastruktūros atnaujinimui teikiama: muziejams, archyvams, bibliotekoms, meno ir kultūros centrams ar erdvėms, teatrams, operos teatrams, koncertų salėms, kitoms gyvų pasirodymų organizacijoms, kino paveldo institucijoms ir kitoms panašioms meninėms ir kultūrinėms infrastruktūroms, organizacijoms ir institucijoms, kurių bent 80 proc. laiko arba vietos pajėgumo per metus yra naudojama kultūros tikslams.

44. Su investicine pagalba susijusios tinkamos finansuoti išlaidos yra investicijų į materialųjį ir nematerialųjį turtą išlaidos, įskaitant 53 straipsnio 4 punkto papunkčiuose nurodytas išlaidas, tačiau neviršijant Aprašo IV skyriuje nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų, tiesiogiai susijusių su Aprašo 10 punkte nurodyta veikla.

45. Aprašo 35 punkte nustatytos išlaidos ar jų dalis, jeigu jos patirtos už su pareiškėju susijusiems ūkio subjektams suteiktas paslaugas ir (ar) atliktus darbus yra netinkamos finansuoti. Susiję ūkio subjektai suprantami taip, kaip apibrėžta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I priedo 3 straipsnio 3 dalyje.

46. Valstybės pagalbos atveju, projekto išlaidoms, be šio Aprašo IV skyriaus ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje išdėstytų reikalavimų, taip pat taikomi Bendrojo bendrosios išimties reglamento Bendrųjų nuostatų tinkamų finansuoti išlaidų I skyriaus 7 straipsnio reikalavimai.

47. Valstybės pagalbos suma negali neviršyti tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijos veiklos pelno skirtumo. Veiklos pelnas iš tinkamų finansuoti išlaidų atskaitomas taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą, kuris nurodytas Aprašo VII skyriuje. Jeigu projekto investicijų ataskaitinis laikotarpis yra ilgesnis nei Aprašo VII skyriuje numatytas lėšų susigrąžinimo terminas, veiklos pelnas turi būti skaičiuojamas visam investicijų ataskaitiniam laikotarpiui. Atitinkamai lėšų susigrąžinimo terminas pratęsiamas visam šiam laikotarpiui.

48. Siekiant nustatyti, ar laikomasi Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 4 straipsnyje nustatytų pranešimo ribų, atsižvelgiama į visą remiamai veiklai, projektui ar ūkio subjektui skiriamos valstybės pagalbos sumą.

49. Projektas negali būti dirbtinai išskaidomas, kaip nurodyta Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 4 straipsnio 2 dalyje.

50. Valstybės pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti ir kuriai pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, gali būti sumuojama su:

50.1. bet kokia kita valstybės pagalba, jei tos priemonės yra susijusios su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti;

50.2. bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, tik jeigu taip susumavus neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas ar pagalbos suma, pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma tai pagalbai.

51. Valstybės pagalba, kuriai pagal Bendrąjį bendrosios išimties reglamentą taikoma išimtis, nesumuojama su jokia *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jei susumavus būtų viršytas pagalbos intensyvumas, nustatytas Bendrojo bendrosios išimties reglamento III skyriaus 11 skirsnio 53 straipsnyje.

52. Valstybės pagalba neteikiama sunkumus patiriančiam ūkio subjektui, t.y. ūkio subjektui, kuris susiduria su bent viena iš Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 2 straipsnio 18 punkte nurodytų aplinkybių.

53. Valstybės pagalba neteikiama ūkio subjektui, kuriam išduotas vykdomasis raštas išieškoti sumas pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriame pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.

54. Valstybės pagalbos taikymas, jeigu tenkinami visi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalies kriterijai, vertinamas paraiškos vertinimo, taip pat projekto administravimo ir priežiūros metu pildant patikros lapą dėl valstybės pagalbos buvimo ar nebuvimo bei Aprašo 2 priedą.

VI SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

55. Pareiškėjai vadovaudamiesi Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašu Ministerijai turi pateikti raštu ir į elektroninę laikmeną įrašytą projektinį pasiūlymą dėl valstybės projekto įgyvendinimo pagal formą, nustatytą Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo 1 priede, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Dokumentai“). Kartu su projektiniu pasiūlymu galimi pareiškėjai raštu ir elektroninėje laikmenoje turi pateikti:

55.1. investicijų projektą, kaip tai nurodyta Aprašo 23.2 papunktyje ir jį detalizuojančiuose papunkčiuose. Kartu su investicijų projektu „.xlsx“ formatu turi būti pateikiama užpildyta Sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuoklė;

55.2. atnaujinamo pastato energijos vartojimo audito ataskaitą, atsižvelgiant į reikalavimus, nurodytus Aprašo 23.1 ir 23.2.1 papunkčiuose;

55.3. galiojančią atnaujinamo pastato energinio naudingumo sertifikatą, parengtą vadovaujantis reikalavimais, numatytais Statybos techniniame reglamente STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-754 „Dėl Statybos techninio reglamento STR 2.01.02:2016 „Pastatų energinio naudingumo projektavimas ir sertifikavimas“ patvirtinimo“;

55.4. dokumentus, įrodančius, kad projektu bus atnaujinamas pastatas, kuris pagal Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo nuostatas priskirtinas saugomiems objektams bei kuriame taikomas specialus režimas jo apsaugai ar kuriame pagal kitus galiojančius Lietuvos Respublikos teisės aktus energijos taupymo paslaugų teikimo įmonės negali užtikrinti paslaugų teikimo arba dėl kurio buvo kreiptasi, bet kuriam nebuvo skirtas finansavimas pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“;

55.5. pastato naudojimo planą, kaip tai nurodyta Aprašo 23.4 papunktyje;

55.6. dokumentus, pagrindžiančius projekto biudžeto pagrįstumą (komercinius pasiūlymus ir (arba) sutartis, ir (arba) kainų apklausos suvestines, ir (arba) projektines sąmatas, ir (arba) nuorodas į rinkoje egzistuojančias kainas);

55.7. jei statinys yra valdomas panaudos ar patikėjimo teise, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos arba dalininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos raštišką sutikimą vykdyti projekto veiklas ir įsipareigojimą, numatytą Aprašo 25 punkte;

55.8. susitarimą su kitu pastato savininku ar valdytoju, kaip tai nurodyta Aprašo 23.5 papunktyje (jeigu taikoma);

55.9. informaciją, kad iki paraiškos pateikimo tenkins Aprašo 23.3 papunktyje nurodytus projekto parengtumui taikomus reikalavimus.

56. Jeigu dokumentai, nurodyti 52 punkte buvo teikti pagal priemonę Nr. 04.3.1-FM-F-105 priemonę „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“, o jų turinys nepakitęs, teikiamas papildomas lapas su teiktų dokumentų sąrašu ir raštų numeriais, kuriais šie dokumentai buvo teikti.

57. Ministerija, vadovaudamasi Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašu, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo(-ų) sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai, įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgis teisę teikti paraišką įgyvendinančiajai institucijai, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 6 skirsnyje nurodyta tvarka.

58. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma „.pdf“ formatu skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Finansavimas“, srityje „Planuojami valstybės (regionų) projektai“, prie konkretaus planuojamo projekto dalies „Susiję dokumentai“).

59. Pareiškėjas pildo paraiškos formą ir kartu su Aprašo 62 punkte nurodytais priedais iki kvietimo teikti paraiškas skelbime nurodyto termino paskutinės dienos teikia ją per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką) įgyvendinančiajai institucijai Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 12 skirsnyje nustatyta tvarka. Pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs, tampa DMS naudotoju, jei DMS tokios funkcinės galimybės įdiegtos. DMS naudojimosi tvarka nustatyta Duomenų teikimo per DMS tvarkos apraše (Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 1 priede).

60. Jeigu vadovaujantis Aprašo 59 punktu paraiška teikiama raštu, ji gali būti teikiama vienu iš šių būdų:

60.1. įgyvendinančiajai institucijai teikiamas pasirašytas popierinis paraiškos ir jos priedų dokumentas (kartu pateikiant į elektroninę laikmeną įrašytą paraišką ir priedus). Paraiškos originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Nustačius, kad paraiškos elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujamosi paraiškos originale nurodyta informacija. Paraiška gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu;

60.2. įgyvendinančiajai institucijai kvietime nurodytu elektroninio pašto adresu siunčiamas elektroninis dokumentas, pasirašytas saugiu elektroniniu parašu. Kai paraiška teikiama pastaruoju būdu, kartu teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridedamų dokumentų kopijos teikiami tokiu pat būdu, kaip paraiška ar projekto sutartis, išskyrus Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 16 punkte nustatytas išimtis.

61. Jeigu įdiegtos paraiškų teikimo per DMS funkcinės galimybės, kaip nurodyta Aprašo 59 punkte, bet jos laikinai nėra užtikrintos ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo(-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia ES struktūrinių fondų svetainėje, o valstybės projektų pareiškėjus papildomai informuoja per DMS.

62. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

62.1. informaciją apie gautą valstybės pagalbą ir kitus finansavimo šaltinius (Aprašo 4 priedas);

62.2. informaciją apie planuojamame atnaujinti pastate įsikūrusius ūkio subjektus (Aprašo 5 priedas), esant nuomininkams papildomai teikiama(-os) nuomos sutartis(-ys), jeigu dar nebuvo teikta(-os) kreipiantis finansavo pagal Nr. 04.3.1-FM-F-105 priemonę „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas viešojoje infrastruktūroje“;

62.3. klausimyną apie pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų, jeigu pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t.y. įtraukia šias išlaidas į projekto biudžetą. Forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje (skyriuje „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Paraiškų priedų formos“);

62.4. žemės sklypo (teritorijos) savininko, valdytojo ar naudotojo sutartį, sutikimą, ar susitarimą, jeigu taikomas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 27 straipsnio 5 dalies 6 punktas;

62.5. pareiškėjo išsipareigojimą padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia projekto finansavimas, įrodančius dokumentus (trumpoji metinė atskaitomybė už 3 paskutinius metus ir (ar) finansinių įstaigų dokumentai apie banko paskolas ir (ar) pinigines lėšas, ir (ar) piniginius įnašus (taikoma ne biudžetinėms įstaigoms) arba kito(-ų) savininko(-ų) ar valdytojo(-ų) asignavimo valdytojo(-ų) išsipareigojimas(-ai), ir (ar) garantinis(-iai) raštas(-ai) prisidėti prie projekto finansavimo (taikoma biudžetinėms įstaigoms) ir (ar) kitas pagrindžiantis dokumentas), jeigu tokios išlaidos numatomos;

62.6. numatomų tvarkyti patalpų brėžinius iš inventorinės bylos;

62.7. informaciją apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus, kaip nurodyta Aprašo 23.3 papunktyje (taikoma, kai planuojama vykdyti ūkinę veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje, gali turėti poveikį aplinkai arba yra susijusi su „Natura 2000“ teritorijomis);

62.8. Informaciją apie iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų gaunamas pajamas (netaikoma, jeigu projekto tinkamų finansuoti išlaidų suma neviršija 1 000 000 eurų ir projektams, kuriems teikiama valstybės pagalba). Forma skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje (skyruije „Dokumentai“, srityje „Finansavimo skyrimas“, dalyje „Paraiškų priedų formos“);

62.9. skaičiavimus, pagrindžiančius, kad projekto bendras grąžintų lėšas dydis bus ne mažesnis nei nurodyta Aprašo 80 punkte;

62.10. pastate įsikūrusio ir paslaugas teikiančio ūkio subjekto (nuomininko) „Vienos įmonės“ deklaraciją pagal *de minimis* reglamentą, pildomą taip, kaip nurodyta Aprašo 30.2 papunktyje.

63. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje. Jei priedai teikiami ne kartu su paraiška, jie turi būti pateikti iki paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos.

64. Įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškos gavimo dienos per DMS arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, informuoja pareiškėją apie paraiškos registravimą ir jai suteiktą unikalų paraiškos kodą.

65. Įgyvendinančioji institucija, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 99 punktu, ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškos pateikimo dienos ES struktūrinės paramos svetainėje paskelbia informaciją apie registruotas paraiškas.

66. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 5 skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

67. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

68. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą, kaip nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14 ir 15 skirsniuose.

69. Paraiškos vertinamos įgyvendinančiosios institucijos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės projekto paraiškos gavimo dienos.

70. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS. Jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – raštu.

71. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše ir (arba) Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14–16 skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – raštu ir

paraiškoje nurodytu elektroniniu paštu, per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

72. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskusti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

73. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka. Įgyvendinančioji institucija kartu su paraiškų vertinimo ataskaita pateikia informaciją Ministerijai apie 30 punkte nurodyto patikrinimo rezultatus.

74. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS, o jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, raštu pateikia šį sprendimą jame nurodytiems pareiškėjams.

75. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės sutartys tarp pareiškėjo ir įgyvendinančiosios institucijos.

76. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo, įgyvendinančioji institucija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą.

77. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

77.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas, arba

77.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas.

VII SKYRIUS GRAŽINAMOSIOS SUBSIDIJOS GRAŽINIMO TVARKA

78. Gražinamosios subsidijos gražinimo tvarka yra išdėstyta šiame Apraše, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse, projekto sutartyje ir Grafike.

79. Projekto vykdytojas, įgyvendinęs projektą, su galutiniu mokėjimo prašymu teikia su įgyvendinančiaja institucija suderintą Grafiką, parengtą pagal energijos vartojimo audito, atlikto prieš pastato atnaujinimą, ataskaitos duomenis. Grafikas turi būti patikslinamas ne vėliau kaip per 10 mėnesių pagal atestuoto auditoriaus patvirtintus išmatuotus šilumos patalpų šildymui ir (arba) išmatuotus arba apskaičiuotus elektros energijos, ir (arba) šilumos kiekio karštam vandeniui paruošti sutaupymus. Iki patikslinto Grafiko suderinimo, atestuoto auditoriaus patvirtinti energijos sutaupymai turi būti patikrinti įgyvendinančiosios institucijos bendradarbiaujant su Metodiniu pagalbos centru valstybės įmone Energetikos agentūra. Grafike gražintinų lėšų dydis apskaičiuojamas per metus sutaupyto šilumos, skirtos patalpų šildymui, energijos kiekį, perskaičiuotą norminiam šildymo sezonui, dauginant iš prieš tai buvusių kalendorinių metų metinio vidutinio šilumos tarifo su pridėtinės vertės mokesčiu (toliau – PVM), pridėdam ir (arba) per metus sutaupyto elektros energijos kiekį dauginant iš kalendorinių metų metinio vidutinio elektros energijos tarifo su PVM, ir (arba) per metus sutaupyto šilumos energijos kiekį karštam vandeniui paruošti, padauginant iš prieš tai buvusių kalendorinių metų metinio vidutinio šilumos tarifo su PVM.

80. Metinis gražintinų lėšų dydis kiekvienam projektui nustatomas individualiai, atsižvelgiant į sutaupyto energijos kiekį atnaujintame pastate, kaip numatyta Aprašo 79 punkte, tačiau bendras per Aprašo 82 punkte nurodytą terminą gražintinų lėšų dydis negali viršyti ir negali būti mažesnis nei 30 proc. visų projekto įgyvendinimui pripažintų tinkamomis finansuoti išlaidų

sumos. Gražinamosios subsidijos lėšų gražinimas vykdomas vieną kartą per metus: iki einamųjų metų birželio 30 d.

81. Grafike numatytas gražintinų lėšų dydis gali būti perskaičiuojamas ar tikslinamas konkrečioms metams arba visam likusiam lėšų gražinimo terminui, jeigu įgyvendinančioji institucija, išnagrinėjusi projekto vykdytojo raštu pateiktą argumentuotą prašymą sumažinti Grafike numatytą metinį sutaupytos energijos dydį ir jį pagrindžiančius dokumentus, priima sprendimą perskaičiuoti metinį sutaupytos energijos dydį.

82. Lėšų gražinimo terminas – 20 metų, skaičiuojant nuo sekančių metų po projekto veiklų įgyvendinimo pabaigos. Jeigu projektas generuos grynąsias pajamas ilgiau nei 20 m., lėšų gražinimo terminas pratęsiamas visam šiam laikotarpiui, t.y. iki projekto investicijų ataskaitinio laikotarpio pabaigos.

83. Įgyvendinančioji institucija apie suderintą su Projekto vykdytoju, kai jis yra biudžetinė įstaiga, Grafiką ir Grafiko koregavimus informuoja ir pateikia Grafiko kopiją Ministerijai ir asignavimų valdytojui.

84. Kai projekto vykdytojas yra biudžetinė įstaiga, sutaupytos lėšos Ministerijai gražinamos projekto vykdytojui taikant tiesioginį asignavimų mažinimo (asignavimų planų perskirstymas) būdą: projekto vykdytojas, kiekvienais metais vykdydamas įstaigos programų sąmatų planavimą teisės aktuose numatyta tvarka ir terminais, vadovaujasi Grafiko duomenimis ir numato atitinkamai mažesnę išlaidų sumą komunalinėms paslaugoms, kurioms numatoma sutaupyti lėšų. Asignavimų valdytojas, pagal Projekto vykdytojo pateiktus duomenis, atsižvelgiant į Grafiką, atitinkamai programos sąmatoje, komunalinėse paslaugų eilutėse, kuriose bus lėšų sutaupymai, sutaupytu lėšų dydžiu nurodo mažesnę išlaidų sumą ir iki balandžio 10 d. teikia informaciją įgyvendinančiajai institucijai, kuri apie numatomas sutaupyti lėšas per 10 kalendorinių dienų informuoja Ministeriją. Ministerija, išanalizavusi gautą informaciją, iki einamųjų metų balandžio mėn. 30 d. informuoja Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Biudžeto departamentą (toliau – Biudžeto departamentas), kuris pagal asignavimų valdytojų pateiktas programų sąmatas rengia valstybės biudžeto patvirtintų asignavimų paskirstymą pagal programas ir, vadovaujantis Grafiko duomenimis, planuoja gražinamosios subsidijos gražintas lėšas tiesiogiai mažindamas valstybės biudžeto asignavimus projekto vykdytojui, o sumažintą sumą skiria Ministerijai, kuri atsakinga už pakartotinį gražinamosios subsidijos gražintinų lėšų panaudojimą. Atlikus asignavimų planų perskirstymą, Biudžeto departamentas, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų apie atliktą perskirstymą raštu informuoja Ministeriją, pateikiant su lėšų perskirstymu susijusius duomenis, o ši įgyvendinančiąją instituciją, kuri taip pat atsakinga už projekto vykdytojo finansinių įsipareigojimų vykdymo stebėseną. Jeigu įgyvendinančioji institucija nustato, kad perskirstyta suma neatitinka Grafike esančių duomenų, apie tai informuoja Ministeriją ir Biudžeto departamentą, kuri netikslumų ištaisymą atlieka planuojant sekančius biudžetinius metus. Biudžeto departamente informacija kaupiama pagal kiekvieną projekto vykdytoją (valstybės biudžetinę įstaigą).

85. Jei projekto vykdytojas yra viešoji įstaiga ar centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas – lėšų gražinimas vykdomas pervedant gražintinas lėšas, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis ir Gražintinų ir gražintų lėšų administravimo taisyklėmis.

86. Ne vėliau kaip per mėnesį po kiekvieno gražintinų lėšų gražinimo projekto vykdytojas, kai jis yra viešoji įstaiga ar centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas, įgyvendinančiajai institucijai turi pateikti apskaitos dokumentų, pagrindžiančių lėšų gražinimo faktą, kopijas.

87. Jeigu projekto vykdytojas yra viešoji įstaiga ar centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojas ir įgyvendinančioji institucija nustato, kad finansiniai įsipareigojimai yra nevykdomi ilgiau negu 90 kalendorinių dienų, papildomai apie tai raštu informuoja projekto vykdytoją ir numato papildomą terminą prievolei įvykdyti. Jei projekto vykdytojas ir po priminimo nevykdo gražinimo, įgyvendinančioji institucija imasi veiksmų, nustatytų Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba)

panaudotos pažeidžiant teisės aktus, gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 590 „Dėl Finansinės paramos, išmokėtos ir (arba) panaudotos pažeidžiant teisės aktus, gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Finansinės paramos gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklės). Projekto vykdytojui panaudojus išmokėtas Europos Sąjungos fondų lėšas pažeidžiant teisės aktus, lėšos gražinamos į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą vadovaujantis Finansinės paramos gražinimo į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą taisyklių nuostatomis.

88. Susigražintos gražinamosios subsidijos lėšos turi būti pakartotinai panaudojamos tam pačiam tikslui, kaip tai numato Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 390 punktas.

VIII SKYRIUS PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

89. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Apraše ir Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse nustatytus reikalavimus.

90. Projekto rangovas viešųjų pirkimų būdu turi būti atrinktas ne vėliau nei per 6 mėnesius nuo projekto sutarties pasirašymo dienos.

91. Pagal priemonę įgyvendinamiems projektams projekto sutartyje gali būti numatytas avansas. Avanso suma negali viršyti 30 procentų projektui įgyvendinti skirtos projekto finansavimo lėšų sumos. Avanso dydį nustato įgyvendinančioji institucija, vadovaudamasi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 220 punkte nustatyta tvarka.

92. Prieš Ministerijai suteikiant *de minimis* pagalbą, įgyvendinančioji institucija tikrina prašomos suteikti *de minimis* pagalbos sumos teisėtumą. Ministerija per 5 darbo dienas reikiamą informaciją apie suteiktą *de minimis* arba valstybės pagalbą pateikia Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registru, kurio nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“.

93. Projekto vykdytojas, raštu arba elektroniniu paštu turi informuoti pastate įsikūrusį ir paslaugas teikiančią ūkio subjektą (nuomininką) apie tai, kad jam suteikiama *de minimis* pagalba, nurodydamas *de minimis* pagalbos dydį bei pobūdį, pateikdamas aiškia nuorodą į *de minimis* reglamentą (nurodydamas *de minimis* reglamento pavadinimą bei skelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje numerį) (taikoma *de minimis* pagalbos atveju).

94. Projekto vykdytojas, prasidėjus artimiausiam šildymo sezonui, turi atlikti energetinių parametru matavimus ir atitinkamai patikslinti energijos vartojimo audito ataskaitą kuri teikiama arba Ministerijai kartu su projektiniu pasiūlymu, arba įgyvendinančiajai institucijai, jei energetinių parametru matavimus nebuvo galima atlikti iki projektnio pasiūlymo pateikimo Ministerijai.

95. Įgyvendinus projektą, kartu su galutiniu mokėjimo prašymu, projekto vykdytojas įgyvendinančiajai institucijai pateikia pastato energinio naudingumo sertifikatą, parengtą vadovaujantis reikalavimais, nurodytais Aprašo 55.3 papunktyje.

96. Projekto vykdytojui nepasiekus išpareigotų pasiekti stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 22 skirsnio nuostatos.

97. Projekto vykdytojas turi apdrausti ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirto finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas Projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigijamas, ir ne mažiau kaip 5 (penkerius) metus nuo projekto finansavimo pabaigos teisės aktų nustatyta tvarka. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą.

98. 5 (penkerius) metus po projekto finansavimo pabaigos arba per valstybės pagalbos taisyklėse nustatytą laikotarpį, turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

99. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 37 skirsnyje nustatyta tvarka.

100. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 27 skirsnyje.

101. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 42 skirsnyje ir, jeigu teikiama valstybės pagalba, Bendrojo bendrosios išimties reglamento I skyriaus 9 straipsnio 4 dalyje, jeigu teikiama *de minimis* pagalba, *de minimis* reglamento 6 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

102. Projekto vykdytojas projektui (vykdyti) administruoti turi suformuoti projekto komandą, kurios nariai turėtų patirties investicijų projektų valdymo, projektų finansų valdymo, viešųjų pirkimų vykdymo, statybos projektų valdymo srityse.

103. Atsakomybė už projekto įgyvendinimą pagal projekto sutartį tenka projekto vykdytojui.

IX SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

104. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 11 skirsnyje.

105. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės.

Energetikos viceministras
Vidmantas Macevičius
2017-04-07

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja
R. Šliogerienė
Renata Adomaitytė-Šliogerienė
2017-04-07

Energetikos viceministras
V. Macevičius
Vidmantas Macevičius
2017-04-07